

METODE FOLOSITE IN PREDAREA/INVATAREA ISTORIEI IN INVATAMANTUL PRIMAR

Prof.Chirilă Steluța Claudia, Șc.Gimnazială Petros-Baru

Istoria, adevărata “memorie a omenirii”, este știința ce a fost fundamentată la începutul secolului al XIX-lea. Radacinile ei sunt însă stravechi, deoarece încă de la începutul organizării vieții în colectivitate, oamenii au simțit nevoia de a-și transmite informații de la o generație la alta. Ca disciplină de învățământ, istoria se studiază în țara noastră începând cu clasa a IV-a.

Metodologia didactică este domeniul cel mai deschis inovațiilor, metodele având o sensibilitate deosebită pentru adaptarea la condiții noi. Bunul mers al procesului de învățământ și rezultatele obținute depind de metodele utilizate. Marii pedagogi au evidențiat faptul că folosindu-se metode diferite se obțin diferențe esențiale în pregătirea elevilor, că însușirea unor noi cunoștințe sau comportamente se poate realiza mai ușor sau mai greu, în funcție de metodele utilizate.

Metodele sunt instrumente importante aflate la dispoziția învățătorului, de a căror cunoștințe și utilizare depinde eficiența muncii educative. Învățătorul, cunoscând varietatea metodelor, particularitățile elevilor cu care lucrează, obiectivele pe care trebuie să le atingă, trebuie să acționeze pentru a-și valorifica pe deplin personalitatea, devenind el însuși un creator al strategiilor, metodelor și procedurilor didactice.

Dezvoltarea gândirii critice constituie un important obiectiv de tip formativ și se realizează prin folosirea cu precădere a unor *strategii activ-participative*. Ea apare când nu există mentalitatea “unicului răspuns corect” (Banks).

Aceste strategii nu trebuie rupte de cele tradiționale, ele marchează un nivel superior în spirala modernizării strategiilor didactice.

Prin metode activ-participative înțelegem toate situațiile și numai metodele active propriu-zise în care elevii sunt puși și care-și scot pe aceștia din ipostaza de obiect al formării și-i transformă în subiecți activi, coparticipanți la propria formare.

Intr-o lume în continuă schimbare, pentru a exista, elevii noștri vor avea nevoie de capacitatea de a cernea informațiile și de a alege între ce este și ce nu este important. Ei trebuie să înțeleagă cum se corelează anumite informații, să le descopere sensul și să le respingă pe cele irelevante sau false. Deci, ei vor trebui să dea sens în mod critic, creativ și productiv informațiilor, să gândească și să învețe critic.

Pentru dezvoltarea gândirii critice a elevilor învățatorul trebuie să asigure un demers didactic adecvat învățării active și interactive folosind metode, procedee și tehnici de învățare eficiente. Fără a exclude strategiile învățământului tradițional, învățatorul trebuie să folosească și strategii didactice moderne care vor menține interesul elevilor, vor crea atmosfera propice de învățare și vor ridica actul educațional la nivelul necesar societății.

Din multitudinea de strategii moderne voi prezenta o sinteză a catorva strategii:

1. Prelegerea

Deși reprezintă o metodă frecvent folosită în abordarea didactică tradițională (cadrul didactic vorbește, iar elevii, cumiți, ascultă), poate fi utilizată într-un demers didactic centrat pe achizițiile elevului.

Text suport: Mircea cel Bătrân (1386 - 1418)

- Se trezește interesul elevilor prin începerea prelegerii cu prezentarea pe scurt, a lecturii „Condeiele lui Vodă”, după Dumitru Almaș. Se poate folosi și o imagine captivantă, în strânsă legătură cu ceea ce urmează a fi predat prin intermediul prelegerii.
- Pe parcursul prezentării, pentru aprofundarea înțelegerii elevilor, se cere acestora să analizeze imaginile din manual (localizarea Țării Românești pe hartă, portretul domnitorului, imaginea Mănăstirii Cozia).
- Se implică elevii în timpul prelegerii, cerându-le să localizeze pe hartă localitățile Târgoviște, Rovine și să descrie lupta de la Rovine, pe baza citatului din carte și a poeziei „Scrisoarea III”, de Mihai Eminescu.
- Se evită formularea unor concluzii la sfârșit și se solicită elevilor rezolvarea următoarelor sarcini:
 - a) Cum explici izbânda de la Rovine a micii oștiri conduse de Mircea cel Bătrân împotriva armatei otomane?
 - b) Completează:
Mircea cel Bătrân a fost Domn al
 - Principalele lupte cu turcii:

Ctitorii:

2. Brainstorming-ul motivează învățarea elevilor în sensul că reprezintă formularea a cât mai multor idei legate de rezolvarea unei situații – problemă conturate.

Text suport: „ Copilăria de ieri și de azi”

Fiind două aspecte cuprinse în titlul temei, se împarte clasa în două grupe:

- grupa 1 – Copilăria de ieri;
- grupa 2 – Copilăria de azi.

Sarcina: Exprimarea în sarcini scurte și concrete a tuturor ideilor în legătură cu tema dată.

În continuare se parcurg următoarele etape:

- Se scriu toate ideile pe o coală mare de hârtie;
- Pauză de zece minute pentru așezarea ideilor;
- Se reiau ideile emise, pe rând, și se grupează pe categorii sau cuvinte cheie;
- Se analizează critic, se evaluează, se argumentează și se contraargumentează ideile emise anterior, la nivelul grupurilor;
- Se afișează ideile rezultate sub formă de propoziții.

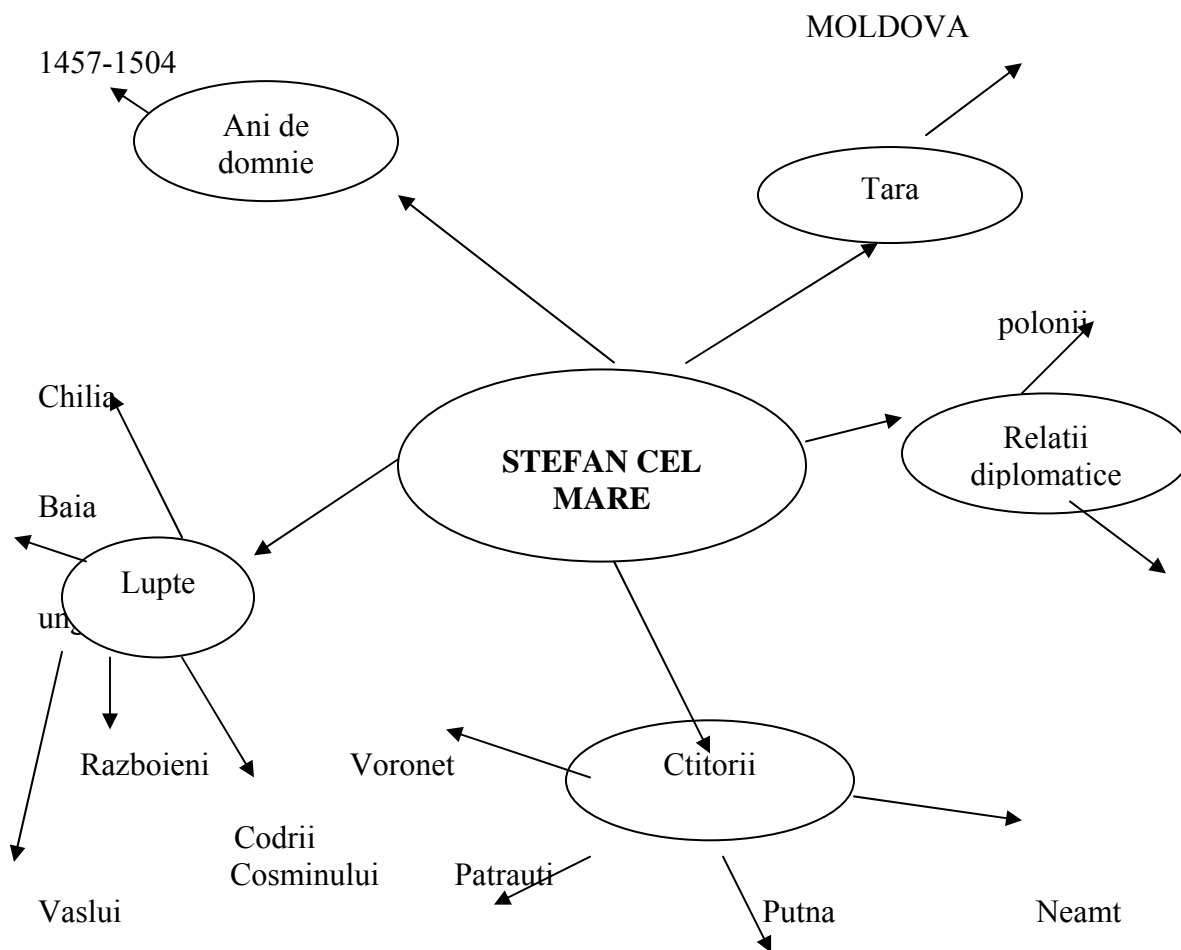
În cadrul unei asemenea activități se asigură:

- implicarea activă a tuturor participanților, exprimarea personalității;
- exersarea creativității și a unor atitudini deschise la nivelul grupului;
- valorizarea ideilor fiecărui participant;
- eliberarea de prejudecăți.

3. Ciorchinele (agregare)

Este o metoda grafica de organizare si integrare a informatiei in cursul invatarii. Poate fi folosit la inceputul lectiei numindu-se « ciorchinele initial » sau dupa lectura textului, numindu-se « ciorchine revazut ». Acesta metoda solicita elevilor o analiza precisa a textului si ii permite corectarea si completarea informatiilor pe care le detine.

Ex : Stefan cel Mare, domnitorul Moldovei

4. Cvintetul (Cinquains) – reprezinta instrumentul de sintetizare a informatiilor, de evaluare a intelegerii si creativitatii elevilor si mijlocul de exprimare a creativitatii lor.

Este o poezie de 5 versuri care se elaboreaza individual, in perechi sau in grup si respecta urmatoarele repere :

- titlul (un singur cuvant – substantiv) ;
- descriere (2 cuvinte – adjective) ;
- actiune (3 cuvinte – verbe) ;
- sentimente (4 cuvinte – constructie, enunt) ;
- esenta subiectului (un cuvant cheie) ;

Exemplu:

- ✓ *Mircea*
- ✓ *Intelept, viteaz*
- ✓ *Discutand, luptand, invingand*
- ✓ *A lasat o amintire vesnica*
- ✓ *Patriot*

Variantele obtinute pot fi afisate si citite colegilor.

Cvintetul este unul dintre cele mai rapide si mai eficiente mijloace de sinteza si rezumare a informatiilor si notiunilor.

5. Cubul

Prin această metodă se explorează (cercetează) un subiect sau o situație din mai multe perspective, realizându-se abordarea complexă și integratoare a unei teme. Permite diferențierea sarcinilor de învățare, stimulează eficiența învățării și gândirea logică.

Este necesar un cub mare, pe fețele căruia să fie scrisă câte o sarcină de lucru sub diferite forme.

Text suport: „ Dacia în timpul stăpânirii romane”

- Descrie: organizarea Daciei în timpul srăpânirii romane
- Compară: ca mod de viață, prin ce se aseamănă dacii și romanii?
- Asociază: cinoscând procesul de romanizare al dacilor, la ce te gândești?
- Analizează: de ce crezi că în alte provincii romane nu s-a produs o rapidă romanizare, așa cum s-a întâmplat în Dacia?
- Aplică: cum explici organizarea Daciei unui elev de clasa a III-a?
- Argumentează: cucerirea daciei de către romani și romanizarea acesteia a fost un lucru bun? De ce da? De ce nu?

Se împarte clasa în șase grupuri de câte patru elevi și se stabilește rolul fiecărui membru din grup:

Concluzie:

Utilizarea acestor metode în lecțiile de istorie antrenează elevii într-o continuă participare și colaborare, crește motivarea pentru citirea unui text atunci când li se solicită să descopere fapte, să aducă argumente *pro* și *contra*. În egală măsură se solicită și scrisul și comunicarea. Lucrul în echipă dezvoltă atitudinea de toleranță față de ceilalți și sunt eliminate motivele de stres iar emoțiile se atenuază.

Tehnicile de învățare activă fac lecțiile mai interesante, mai atractive, ajută elevii să realizeze judecăți fundamentate, îi sprijină în înțelegerea conținuturilor

II.ACTIVITATE DIDACTICA EXTRASCOLARA-EXCURSIA

- Excursia: „INCURSIUNE IN LUMEA PESTERILOR!”

Baru-Deva-Baile 1Mai-Baile Felix-Oradea-Baru

Motivația :

- Elevii își vor forma priceperi și deprinderi de folosire instructivă a timpului liber;
- Vor cunoaște locuri noi și oameni

- Vor avea posibilitatea să solicite o multitudine de informații
- Activitatea în grup va contribui la socializarea relațiilor și dezvoltarea spiritului de echipă
- Se va asigura abordarea interdisciplinară a cunoștințelor
- Vor organiza activități în care vor valorifica informațiile și datele colectate în teren.

Descrierea :

1. Etapa pregătitoare

- Stabilirea itinerariului și a obiectivelor de vizitat

Stabilirea obiectivelor

1. lărgirea orizontului de cultură
2. valorificarea potențialului intelectual al elevilor
3. integrarea în societate și formarea unui comportament civilizată
4. dezvoltarea simțului critic
5. dezvoltarea gustului artistic și estetic

Pregătirea materialului informativ

-pliante

-hărți

-ghiduri

-prezentare power point a obiectivelor

organizatorul excursiei asigură

-actele legale necesare pentru organizarea excursiei, mijloc de transport, masă, cazare.

2. Planificarea

- se stabilește traseul cel mai potrivit pentru atingerea obiectivelor
- se stabilesc responsabilitățile pentru cadre și elevi
- se stabilește un plan de activități
- se instruiesc elevii în scopul respectării unor reguli de igienă, de comportament interuman, de circulație, P.S.I., de comportament ecologic
- se iau măsuri minime de prevenire a unor evenimente nedorite

3. Desfășurarea excursiei – Incursiune în lumea pesterilor !

Excursia se va desfășura în zilele 15-16 V 2010, cu plecare sâmbătă la ora 5:00-sosire – duminică ora 22:00 pe traseul Baru – Deva – Baile 1 Mai – Baile Felix – Oradea – Baru

Transportul va fi efectuat cu microbuzul școlii

Scopul-cunoașterea zonelor geografice ale țării și vizitarea obiectivelor de interes turistic

Pe tot traseul, elevii vor fi informați asupra obiectivelor importante, forme de relief, județe, localități, tradiții.

Elevii vor vizita: Gorunul lui Horia, mormantul lui Avram Iancu, Pesteră Ursilor-Se vor căuta la pensiunea Lari din Baile 1 Mai unde vor și merge la bazinele termale. În Oradea vor vizita Grădina Zoologică, iar la întoarcere la Deva Muzeul de Științe ale Naturii.

-observarea atentă a aspectelor, consemnarea informațiilor și impresiilor într-un jurnal propriu sau de grup;

-colecționarea de la fiecare obiectiv vizitat a unor materiale

-realizarea unor fotografii

4. Prezentarea și evaluarea

-se va organiza o mică expoziție cu obiecte colecționate, fotografii (în holul școlii)

-evaluarea cunoștințelor dobândite în excursie se va face oral, sub forma unui concurs

5. Resurse materiale și umane

-elevii clasei a II-a

-sponsori: Primaria comunei Baru și părinții.

6. Durata - 2 zile- 15-16 V 2010

Bibliografie:

1. Leonte, Rodica; Stanciu, Mihai „ *Strategii activ – participative de predare-învățare în ciclul primar*”, Editura Casei Corpului Didactic, 2004, Bacău;
2. Buduroi, A; Pârâială, D; „ *Istorie. Auxiliar al manualelor alternative, clasa a IV-a*”, 2006, Editura Euristică, Iași;
3. Băluțoiu, V.; Radu, D; „ *Istorie – manual pentru clasa a IV-a*”, 2006, Editura Didactică și Pedagogică, R.A, București